

SCÉNÁŘ K VIDEONAHRÁVCE PANA BOUZE 3

*Tým ZŠ Pivovarská: Jindřich Novotný, Ivan
Makaryšyn a Gabriela Horáková*

Rýnovice čtyřicátých let působily na první pohled jako klidná čtvrť na okraji Jablonce. Jen kousek od domů se ale budovalo něco, o čem místní dlouho nevěděli téměř nic. A tak jednoho dne byl slyšet -

Obrovskej šrumec, obrovskej rachot v těch Rýnovicích, protože my jsme prakticky kousek od toho bydleli. My jsme to měli asi tak půl kilometru tam, žejo. No a obrovskej šrumec a teďka ten rachot, teďka už ve vzduchu a to bylo nějakých aut'áků nákladních, teďka prachu všude plno a to všecko, no samozřejmě, oni Němci přivezli obrovskej transport vězňů!

Zajatci z Ruska, Polska, Francie, Itálie a Ukrajiny byli do Rýnovic převezeni transportním vlakem. Jejich jedinou jistotou se staly dlouhé hodiny práce v nově postavené továrně Feinapparate-Bau. Pro chlapce, který to sledoval zblízka, to byl obraz, na jaký se nedá připravit.

...ale ty chodili taky v těch pruhovanejších šatech, že jo, to byly holt normálně kalhoty pruhované, jestli jste to takhle v tom filmu viděli, jo a to byly tak obyčejný plátěný blůzy měli - čili v zimě hrozně trpěli.

Rodina Bouzových žila jen kousek od místa, kde se začal psát příběh cizích lidí. Otec Jaroslava přicházel s třemi vězni do styku denně - šlo o Francouze Moritze, Ukrajince Nikolaje Švenka a Čecha Smetipracha z Libáně.

A tam nastalo určitý kamarádství mezi nima a to bylo úplně fantastický, jo, protože to jako to je někdy neuvěřitelný kousky, co jako ty lidi dokázali dělat.

Jednou například dostali za úkol vymalovat místnosti velitelů. K tomu se tehdy používal kaolin.

Do toho kaolinu se přidávala - přidávali vždycky klíž do toho, no a oni prostě si

vzpomněli, že do toho sudu, než to budou malovat, se všichni, pokajto pude, se vykaděj, Měli obrovskou radost, že prostě těma výkalama mohli jako natírat ty místnosti, co jako byli ti velitelé.

Otec také pěstoval tabák. Usušené stonky schoval pro vězně. Dal je do tašky a se synkem se vydali k lágru...

My jsme měli normálně v takový aktovce, ono to vypadalo jako rebarbora, ale bylo to jako suchý. Já měl jít ted'ka k tomu ochozu, že jo co tam byli ti Rusové, tam jsem házel ty stonky - takhle přes oba dva ploty jsem je házel k těm těm Rusákům, aby měli prostě tabák na kouření.

Němečtí strážní dětem neubližovali, maximálně jim vyhubovali.

Učitelka řekne: No, tak už zejtra nesmíte chodit do školy. To bylo něco pro mě! Prostě hned ráno přijdu k rýnovický škole.....tam už stály děla,čtyřčata proti letadlům, všechno přikrytý těma sítěma, všude plno vojáků, kolem projel tank, no to byla hrůza. No samozřejmě - hlavní vchod - kolem dokola samý pytle písku, kulometry, ...vojáci lítali sem a tam.

Život táborových vězňů se odehrával i na cestách kolem jejich domu. Jako tichý průvod, který míjel okolí den co den. A každý, kdo procházel, nesl příběh, který nebyl navenek vidět.

Kolem nás chodili taky trestanci, ne přímo kolem nás, ale kousek, my jsme měli hlavní silnici kousek jenom, tak jsem vždycky chodil a vyhlížel, jo, co se bude dít. No, tak oni chodili trestanci, většinou jeden voják vpředu, druhý vzadu nebo dva vojáci vzadu, že jo, no, a tak jako vždycky, no chodili na nějaké práce no heleďte se, ty Rusové vypadali šíleně, protože to neměli dohromady žádný oblečení a i tak, jako kluk malej, jsem je litoval.

V těch dnech k Bouzovým dorazil Nikolaj Švenko.

Já ho vidím jako dneska. A měl tu obrovskou krabici takovou před sebou, jak jsou na margarín. Tam stál a teďka mamka, ta se na něj podívala a říká: Ty mi neseš margarín - kdybys mně radši přines máslo! A on najednou schválně tam přes ten práh upad - a najednou se to vysypalo z toho z té krabice - a nikdo by neřek, co tam bylo v tom ... co byste asi hádali ?

Pro Jaroslava a jeho matku to byl okamžik, kdy si uvědomili, že i v časech nejistoty a chaosu může přátelství a odvaha vést k věcem, které nikdo nepředpokládal – třeba k penězům, jež se objevily tam, kde by je čekal málokdo.